

Selmecbányán talákoztak az erdésznők

Október 11-én, péntek délelőtt Selmecbányán, a Grand Matej Banská Stiavnica Hotelben várták a szervezők a vendégeket. A regisztrációt az ünnepélyes megnyitó követte, ahol beszédet mondott *Zambó Péter* földügyekért felelős államtitkár, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke, *Elmer Tamás*, az Országos Erdészeti Egyesület főtákará, valamint *Bakay László*, a Felvidéki Helyi Csoport elnöke. A köszöntöket ebéd követte a hotel éttermében.

A délutáni programon a rendezvényre látogatók három csoportra oszlottak és választható túraútvonalon, kísérelők vezetésével kezdetét vette a városnézés.

Az első két csoport közösen indult útnak a hotel épületétől a Fő térre, a Zsembery-házhoz, ahol ünnepélyes keretek között megkoszorúzták a Wilckens-emléktáblát, amely az Erdészeti Tanintézet 1807. évi felállításáról emlékezik meg, amelynek első tanára *H. D. Wilckens* lett. Ezt az emléktáblát a 2009-es OEE Vándorgyűlésen avatták fel.

A koszorúzás után a csoportok külön-külön folytatták útjukat, az egyik turnus a Paradicsomhegyre, a többiek pedig a város további nevezetességeihez sétálhattak és közben megismerhették Selmecbánya „csodáit”.

Az első állomás a Városháza épülete volt, amely 1787-1788-ban nyerte el

„Szép kis város Selmecbánya...” énekelték a selmeci nótában. Nagyon különleges és emlékezetes helyszín, Selmecbánya adott otthont, az idei Erdésznők Országos Találkozójának, az Országos Erdészeti Egyesület Felvidéki Helyi Csoportja és az Ipoly Erdő Zrt. közös szervezésében.

mai formáját. Itt egyszerre két „csoda” is látható: az óratorony óráin a mutatókat a hajdani átépítés során felcserélték, így csak a selmeci polgárok tudják, valójában mennyi is az idő. A Városházán hátul van a bejárat és az mindjárt az első emeletre vezet. Ez a Selmecbányára jellemző szintkülönbségeknek köszönhető és melleleg a képviselő urak kényelmét is szolgálta.

A téren tovább haladva a Szentháromság-szobor következett, melyet az 1710. évi pestisjárvány megszüntének emlékére építettek. A selmeciek szerint ez is egy csoda, mert nincs a világon még egy szentháromság-szobor, amely ennyi szent szerepelne.

A szobor melletti Hellenbach-ház valamikor a bányatörvényszéknek adott otthont, majd 1867-től 1900-ig az Akadémia bányászati oktatás céljaira bérelte. A szomszédos Szarvas szállóban egykoron II. József szállt meg. Fel-

felé haladva a híres Joerges nyomda épülete következett. Több erdészeti szakkönyv mellett itt kezdték meg az *Erdészeti Lapok* nyomtatását is.

Az evangélikus líceum épületéhez érve a csoport megkoszorúztta Petőfi Sándor emléktábláját, aki az 1838-39-es tanévben itt folytatta tanulmányait. A csoport vezetőjétől megtudhatták, hogy Petőfi magyar érzelmei miatt gyakran összetűzésbe került tanáraival. A folyamatos konfliktusok és egy szerelmi csalódás vezetett oda, hogy egy év után elhagyta a várost.

Selmecbánya legrégebbi lakóháza, a Baumgarten-ház megtekintése után a csoport tagjai az Óvárhoz sétáltak fel. A Miasszonyunk-templom, az Óvár alapjául szolgáló templom 1220–1240 között épült, román stílusú bazilikaként. A 15–16. században több átépítés is volt, majd az 1600-as évek elején, a török fenyegetés hatására a templomot várrá alakították át. Újabb „csoda” az Óvár bejárata előtti 40 m²-es vízszintes, sík terület, amelyet a selmeciek azért hoztak létre, hogy legalább egy ilyen hely legyen a városban.

Az Óvártól leereszkedve a Szitnyai-ház következett, mely nevét egykori tulajdonosáról, Szitnyai József tudós polgármesterről kapta. Sokkal nevezetesebb azonban ez a hely a Zum goldenen Grubenlicht (Az Arany Bányamécshez) cím-

zett kocsmájáról, amely az épület földszintjén volt. A Steltz Flórián által csaknem 55 évig (az 1870-es évekig) vezetett, félhomályos, de mindig hangos kocsmá a burschok törzshelye volt.

A séta az Alsó-Rózsa utcán folytatódott, ahonnan a csoport tagjai a város csodálatos panorámájában gyönyörködhettek. A szintkülönbségek miatt mindenki számára nyilvánvalóvá vált az újabb selmeci csoda: a kecskét valóban ki lehet kötni a szomszéd kéményéhez.

A következő állomás az egykori Akadémia botanikus kertje volt, benne az erdészeti, bányászati és kohászati, illetve kémiai palotával. A résztvevők részletes tájékoztatást kaptak az erdészeti felsőoktatás történetéről. A botanikus kertből kilépve a Nagyboldogasszony-templom mellett vezetett az út. A tetején lévő Péter és Pál szobrokra minden évben esik a hó, ezért mondják tréfásan az itt lakók, hogy Selmeccen minden évben havazik Péter-Pálra. Ez, valamint a kicsit lejjebb, az utca szintjénél magasabban fekvő kút („kút a háztetőn”) Selmeccbánya további két csodája.

A séta utolsó állomása az egykori Óposta épülete volt, a diákság selmeci történetének utolsó stációja. 1918. december 14-én éjjel 2 órakor csomagokkal felpakolva itt gyülekeztek, mert megkapták a garamberzencei állomásfőnök telefonüzenetét: a csehek elindulnak Selmeccet „átvenni”. Mivel a budapesti kormány a fegyveres ellenállást megtiltotta, a tanári kar pedig az átköltözés kormányzati elrendelését várta, a köri gyűlés éjjel fél egykor egyhangúlag úgy határozott, hogy a tagság – megfogadva a vasutasok tanácsát – Hontnémeti irányába (szánokkal, szekerekkel és gyalog) indul el. Egész Sel-

mec talpon volt ezen az éjszakán, a főiskolások a viszontlátás reményében búcsúzkodtak, mert akkor még senki sem hitte, hogy minden elveszett...

A második csoport a Zsembery-házról indult tovább a meredek utcácskán a város környékét felderítő sétára. Erre is lépten-nyomon találkoztunk az egykori Akadémia emlékeivel, a Városháza mellett elhaladva balra láttuk a Belházy-házat, mely hosszú ideig a kémia és metallurgia oktatásának adott otthont. Mellette, a sarkon álló patikában segédkezett Csontváry Kosztka Tivadár. A szemben lévő egykori fogadó a Kék Szőlő névre hallgatott, amelyben a régi időkben a magyar érzelmű diákok vertek tanyát. Az emelkedően elindulva a volt Schittkó-ház előtt haladtunk el, a már lebontott udvari szárnyában hosszú időn keresztül a könyvtár nyert elhelyezést, míg az utca túloldalán a városi kórház áll, melynek emeleti helyiségeit is az Akadémia bérelte.

A meredek úton többször megálltunk, tisztelettel gondolva az egykor itt lakó diákok jó erőnlétére, míg végül felértünk a 800 méter magasságban fekvő Oettergrundi-tóhoz. A sportos erdészölgyek kívánságára a tervezett programon kívül még a Paradicsomhegy csúcsára vezető ösvényt is megmásztuk, egészen a 19. században állított keresztig, ahonnan csodás panorama tárult elélnk.

Továbbhaladva az Eötvös sétányon pontosan arra a helyre érkeztünk, ahonnan Csontváry Kosztka Tivadár 1902-ben megfestette *Selmeccbánya látképe* című nagyméretű plain air festményét. A festményen is feltűnő „E betűt” egykor Selmeccbánya valamennyi magasabb pontjáról jól lehetett látni. 1898-ban Erzsébet királyné emlékére a kisibyei tanulmányi erdőben egy nagy méretű E betűt vágattak, melyet túlelvélű fajok csemetéivel ültettek be. Ma már nem látható, de ettől eltekintve a látvány teljesen megegyezett a festményen ábrázoltakkal. A túra a Felső-Róna fenyvesén keresztül a Klinger-tárhoi-tó mellett kanyarodott vissza a terméshetből a város ódon házai közé.

A harmadik választható túraútvonal a Grand Matej Hotel elől gyalogosan indult, az Akadémia egykori épületeihez és botanikus kertjéhez. Útközben bemutatásra került a Nagyboldogasszony-templom és az Óposta épülete is, ezután a csoport a bányászati és kohászati palota felé vette az irányt.

A Feismantel Rudolf kezdeményezése és kivitelezése révén létrejött felső botanikus kert gyönyörű környezetet nyújt az akadémiai épületeknek. Az erdészeti palota főbejáratánál rövid történelmi visszatekintést követően, *Wagner Károly* tiszteletére koszorút helyeztünk el. A botanikus kertben

tartott séta során gyönyörű, gigantikus méretű mamutfenyők szegélyezték utunkat.

Az alsó botanikus kert felé, a Bélabányai úton fölfelé haladva az út jobb oldalán a Fortuna-házat tekintettük meg, mely az erdészeti oktatás életében fontos mérföldkő volt. A túraútvonal utolsó pontjaként, a több mint 700 méter magasban található „Fehér ördög” felé folytattuk utunkat. (Selmebánya „Hét Csodája”: 6. Fehér ördög: A Kálvária-templom oltára alatt a poklot jelképező szoborcsoportokon az ördög színe fehér.) A Kálvária-hegy 1751 óta Jézus szenvedéseire emlékezteti a selmecieket. A kitaró hölgyeket, a Felső-templomnál csodaszép látvány fogadta, mivel a város a hegyről jól látható. Fokozta a kilátást, hogy a verőfényes napsütésben messze ellátott a szem és az ősz színei tarkították a panorámát.

A szervezett programot követően a hölgyek nagy részének nem okozott

akadályt a Selmebányán tapasztalható szintkülönbségek legyűrése, a túrák után tovább folytatták a városnézést.

Az este közös díszvacsorával végződött. A vacsora végeztével a szlovák néptáncosok látványos bemutatója emelte az est színvonalát és nem maradhatott el a hangulat fokozása érdekében a selmeci dalokkal felfűzött nótázás.

A rendezvény második napján, a reggelit követően, két program várta a hölgyeket. Az egyik helyszín a szentantali Koháry–Coburg-kastély, a másik pedig egy terepi program volt, a Szentantali környéki Pro Silva erdőben. A Selmeci-hegység csúcsai övezte völgyben található a szentantali Koháry–Coburg-kastély. A barokk kastélyban, a kiállítás megtekintése idegenvezető segítségével történt, aki részletesen bemutatta a kastély történetét. A különböző szobákban található korhű gyűjtemények lenyűgözték a látogatókat. A kastély termeiben vezetett túra keretében láthatóak voltak a 17–19. századi bútorok,

melyeknek egy része eredetileg is a kastélyhoz tartozott. A séta, a kastély angolparkjában végződött.

Ezzel egy időben a hölgyek másik fele a Rázdieli erdészháznál gyülekezett, ahonnan a terepi program indult. A csoportot a terület kezelő, kerületvezető erdész és Bakay László, a Felvidéki Helyi Csoport elnöke vezette, akik röviden bemutatták a Pro Silva szemléletű erdőgazdálkodás fontosabb alapelveit a helyi viszonylatokban, tölgyes-bükkös erdőállományokban, amelyeket körülbelül 10 éve kezelnek ily módon.

A programok végeztével Szentantaltan egy hangulatos kis étteremben fogyaszthattuk el az ebédet és ezt követte a rendezvény ünnepélyes lezárása, a hölgyek búcsúzása majd a hazautazás.

Márkus Kalácska Kitti,
Barton Gábor, Barton Zsolt
 – Ipoly Erdő Zrt.
 Fotók: Nagy László

